

TALKA KALBAI IR TAUTAI

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui

Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komitetui

Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui

2018-01-03 Nr. 1

DĖL JURIDINIŲ ASMENŲ PAVADINIMO REGISTRAVIMO REGLAMENTAVIMO

Lietuvos Respublikos Seime rengiamos teisės aktų, reglamentuojančių Lietuvos valstybėje registruojamų juridinių asmenų pavadinimus, pataisos, todėl mes, piliečių asociacija „Talka kalbai ir tautai“, kviečiame įdėmiai dar kartą apmąstyti Vyriausybės teikiamus pasiūlymus, nes manome, kad jais siekiama įstatymiškai pabloginti valstybinės lietuvių kalbos pozicijas.

Mūsų nuomone, Seimui pateiktame Vyriausybės siūlyme dėl Lietuvoje registruojamų įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimų („Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto XIII P-1160“) valstybinės lietuvių kalbos įstatymo taikymo sritis pernelyg išplečiama, o tada ima atrodyti, kad įstatymiškai imamasi reguliuoti ne valstybės ir piliečių santykį su valstybine kalba, o neva bandoma reglamentuoti visų Lietuvoje registruojamų (taigi ir ne Lietuvos piliečių, ir ne Lietuvoje veikiančių) įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimų juridinį įteisinimą: „**Lietuvos Respublikoje registruojamų įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimai sudaromi laikantis lietuvių kalbos normų ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų**“. Žinant, kiek nelietuviškų pavadinimų jau yra įregistruota, ir toliau dalis suinteresuotųjų ieško jau esančių arba siūlo įsivesti naujų įvairių nuolaidų ir išimčių, todėl minėtame Vyriausybės nutarime nurodomas atsitraukimo nuo veikiančių Lietuvoje įstatymų nuostatų kelias: „Lietuvos Respublikoje įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimai sudaromi lietuvių kalba arba užsienio kalba lotyniškais rašmenimis“. Tai reiškia, kad siūloma įstatymiškai reglamentuoti dar vieną ar kelias valstybines kalbas dar vienoje valstybės gyvenimo srityje. Asociacija „Talka kalbai ir tautai“ siūlo įstatymiškai reglamentuoti Konstitucijoje įteisintą tik vieną valstybinę – lietuvių kalbą – ir taikyti tokį reglamentavimą Lietuvos valstybėje registruojamų juridinių asmenų pavadinimams.

Isigilinę į Konstitucijos 28 straipsnio esmę, teigiančio, kad: „Igyvendindamas savo teises ir naudodamasis savo laisvėmis, žmogus privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų,

Lietuvos Respublikos piliečių asociacija „Talka kalbai ir tautai“. Kodas 304706956

El. paštas: asociacija@talkakalbaiirtautai.lt Tel. +370 698 30925, adr.: Europos parko g. 302, Vilniaus r. sav.

Atsiskaitomoji sąskaita: LT52 7044 0600 0819 0327 SEB, banke

Tarybos nariai: Gintaras Karosas Kazimieras Garšva Gintaras Songaila Nijolė Balčiūnienė Laisvūnas Šopauskas
Vytautas Šinica Jonas Vaitkus Robertas Grigas Jonas Vaiškūnas Mindaugas Karalius Gediminas Storpirstis Jonas Kauneckas
Jonas Burokas Romas Pakalnis Monika Morkūnaitė Dalius Stancikas Laimutė Kalėdienė Algirdas Endriukaitis

nevaržyti kitų žmonių teisių ir laisvių“, mes manome, kad leidimas Lietuvoje registruoti nelietuviškus, t. y. užsienio kalba, įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimus varžytų Lietuvos piliečių laisvę viešojoje erdvėje susižinoti valstybine lietuvių kalba, nes taip būtų įteisintas ribojimas suprasti be vertimo tokius pavadinimus. Taip būtų kuriama tokia atmosfera Lietuvoje, kad lietuvis joje pasijustų ne namie, ne savo šalyje esantis, o tarsi kažkur svetur, svetimoje šalyje.

Visuotinai skleidžiami šalį žeminantys gandai, kad lietuviai patys nenorintys pasirinkti lietuviškų pavadinimų komerciniais sumetimais, nes esą Lietuvoje vyraujanti tokia nuomonė, kad viskas, kas nelietuviška, kas užsienietiška, esą geriau. Žinoma, tokių nuotaikų būta atgautos Nepriklausomybės pradžioje, kai buvome toje postsovietinėje erdvėje, kurioje tebevyravo labai menka savivertė. Bet praėjus ketvirčiui amžiaus tai jau nebėra būdingos mūsų visuomenei, bent jau didžiajai jos daliai, nuostatos, todėl mes manome, kad valstybės siekis kaip tik turi būti savo teisiniais pagrindais sudaryti sąlygas puoselėti patriotines, o ne globalistines nuotakas.

Dar vienas iš viešų argumentų, siekiant įteisinti nelietuviškus pavadinimus, yra skleidžiamas pramanas, neva lietuviški pavadinimai užsienyje nekonkurencingi, nes mūsų šalis esanti menkai žinoma ir dėl to neaukštai kotiruojama tarptautinėje rinkoje, todėl neva mėgstama pasirinkti angliškų ar vokiškų arba panašiai į juos skambančius pavadinimus. Bet tai jau tikras valstybės žeminimas, todėl siūlome nesudaryti sąlygų menkinti Lietuvos prestižą tarptautinėje erdvėje.

Siūlome nekeisti dabartinės pavadinimų registravimo praktikos, detalizuotos Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijose, patvirtintose teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, ypač II skyriaus pirmojo skirsnio „Bendrosios nuostatos“ 5 ir 6 punktuose.

(žr. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9f8e8430723411e3a1f1b21417c4c75e>), taip pat Vyriausybės nutarimu 2017 m. spalio 11 d. Nr. 837 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. Nutarimo Nr. 1407 „Dėl juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (žr. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/3f756f80b33c11e791568c9e74529e76>), ypač 4.24 papunktį).

Piliečių asociacijos „Talka kalbai ir tautai“ vardu,

Pirmininkas

Gintaras Karosas